

UNESCO 40. peakonverents Pariisis

12.–27. novembril toimus Pariisis UNESCO 40. peakonverents. Peakonverentsil osales president Kersti Kaljulaid, kes pidas Eesti riigikõne ja arutas avaüritusel riigipeade ja noortega multilateralismi ja digiarengute teemadel.

President Kersti Kaljulaid UNESCO peakonverentsi avaüritusel. Foto: Madli Kumpas

19. novembril osales kultuuriminister Tõnis Lukas peakonverentsi raames peetud kultuuriministrite foorumil, mis tõi kokku ligi 120 ministrit. Foorumi põhiteema oli kultuuri roll ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel. Ministrid olid jaotatud nelja erinevasse teemapaneeli, mida juhtisid moderaatorid. Tõnis Lukas esines kultuuri ja hariduse seoseid käsitlevas paneelis.

Kõige rohkem jäi ministrite sõnavõttudest kõlama kultuuri oluline roll sidusa ja kaasava ühiskonna kujundamisel. Palju kõneldi kultuuridiplomaatiast kui võimalusest luua suhteid ja leevendada pingeid ning loomemajandusest kui üha kasvavast majandusharust. Tutvustati riikide kogemusi loovainete õpetamisel koolisüsteemis ja loominguliste erialade ettevalmistust kõrghariduses, samuti loovisikute toetamise võimalusi. Tähtsustati usaldusväärse ja võrreldava statistika kättesaadavust kultuuripoliitika vallas.

Peakonverentsi hariduskomisjon võttis vastu ülemaailmse kõrghariduskvalifikatsioonide

tunnustamise konventsiooni. Konventsioon soodustab kõrghariduses rahvusvahelist koostööd, mobiilsust, elukestvat õpet ja demokraatiat. Konventsioon käsitleb kõrghariduskvalifikatsioonide, õppeperioodide ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide tunnustamise üldpõhimõtteid, olles katuseks regionaalsetele konventsioonidele ja soodustades regioonide vahelist koostööd kvalifikatsioonide tunnustamisel.

Konventsiooni väljatöötamine algas 2016. aastal, kui UNESCO juurde loodi konventsiooni eelnõu komitee, mis koosnes ekspertidest kõikidest regioonidest. Üheks Euroopa regiooni esindajaks oli Eesti ENIC/NARIC keskuse juhataja Gunnar Vaht, kes osales lisaks konventsiooni teksti toimetamise kogus. Haridus- ja teadusministeerium toetas konventsiooni loomist rahaliselt nelja aasta vältel kokku 60 000 euroga.

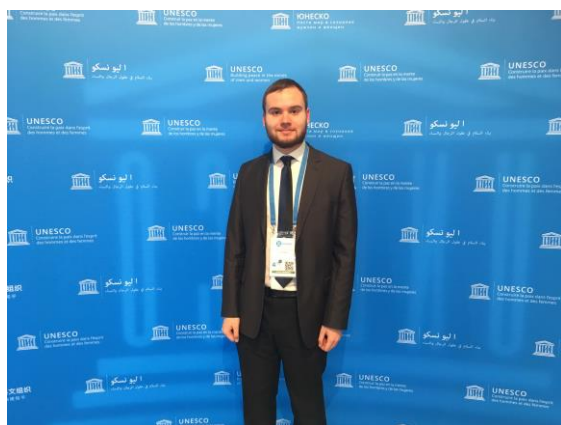
Peakonverentsil otsustasid liikmesriigid ka kahe uue UNESCO normatiivse instrumendi koostamisega edasi minna. Istungitel toetati tehisintellekti ja eetika ning avatud teaduse alaste soovitude loomist. Mõlema soovitude mustandid loodetakse esitada järgmisele peakonverentsile. Tehisintellektialase soovitude koostamiseks kutsutakse kokku töörühm, kuhu ka Eesti plaanib kandidaate esitada.

15.–16. novembril toimus UNESCO rahvuslike komisjonide interregionaalne kohtumine. Kohtumisel osales 148 rahvuslikku komisjoni. Kohtumisel andsid UNESCO asepeadirektorid ülevaate sektorite plaanidest, UNESCO keskpika strateegia loomisest ja strateegilisest transformatsioonist, lisaks said sõna maakontorite ja rahvuslike komisjonide esindajad, kes tutvustasid koostöönäiteid ja ühiseid algatusi. Eraldi arutelu oli ÜRO reformi teemal.

Peakonverentsil osales ka UNESCO ERKi noorte esindaja Andrei Pankratov, kellel oli võimalus 18.–19. novembril Eesti delegatsiooni liikmena osaleda UNESCO peakorteris komisjonide istungitel, noortefoorumi avatud

sessioonidel ja peakonverentsi kõrvalüritustel. Samuti andsime Andreile võimaluse kommunikatsiooni- ja informatsioonikomisjoni istungil Eesti sõnavõtu ühe osana meedia- ja informatsioonikirjaoskuse (MIL) teemal noorte perspektiivi avada ning Andrei rõhutas lühikese sõnavõtuga MIL teemadega tegelemise olulisust.

UNESCO ERKist osalesid peakonverentsil Margit Siim ja Madli Kumpas.

Eesti noor Andrei Pankratov UNESCO peakonverentsil.
Foto: Madli Kumpas

Eesti valiti Haagi konventsiooni teise protokollu komiteesse

2.–6. detsembril toimusid UNESCO peakorteris kohtumised, mis on seotud Haagi konventsiooniga kultuuriväärtuste kaitse kohta relvakonfliktide korral ning selle lisaprotokollidega. Konventsiooni teise protokolliga ühinenud riikide üldkogul peeti valimised teise protokollu komiteesse ja valituks osutus ka Eesti. Koos Eestiga valiti neljaks aastaks komiteesse Austria, Kreeka, Maroko, Nigeeria ja Tšehhi. Komitees jätkavad 2021. aastani Itaalia, Jaapan, Armeenia, Kambodža, Egiptus ja El Salvador. Eestit esindavad komitees Janika Turu Muinsuskaitseametist ja Kaur Kittus Kaitseministeeriumist.

1954. aasta Haagi konventsiooni teise protokollu komitee seisab hea kultuuriväärtuste kaitse eest relvakonfliktide korral, suunab protokollu

tõhusamat rakendamist maailmas, arutab kultuuriväärtuste võtmist tõhustatud kaitse alla, otsustab teise protokollu fondi vahendite kasutamise üle ja hindab protokolluosaliste aruandeid protokollu rakendamise kohta.

Eesti teeb aasta lõpuks Kultuuriministeeriumi vahenditest vabatahtliku sissemaksena Haagi konventsiooni fondi summas 15 000 eurot.

Eesti esindajad komitees. Foto: Margit Siim

Eesti tekstiilikunst näitusel UNESCOs

18. novembri õhtul avati UNESCO peakorteris pidulikult rahvusvaheline väimse kultuuripärandi näitus „Walking the (Indigo) Walk“, mis tutvustab kangaste reservtrükki ja indigoga värvimist maailmas. Näitusest võttis osa 18 riiki, Eestit esindas kangatrükkal, sinetaja ja tekstiilikunstnik Öne Uus tööga „Peipsi rüsi“.

Reservtrükk on traditsiooniline kangatrüki-tehnika, mille puhul töödeldakse valget kangast erilisse kaitsesegusse ehk vaapa kastetud trükipakuga. Pärast kuivamist värvitakse trükitud kangas indigoga siniseks, kuid trükitud valged mustrid joonistuvad sellel kaunilt välja.

Öne Uusi näitusetöös kasutatud mustrid on inspireeritud etnograafilistest vöö-, kind- ja särgimustritest ning vanadest trükitud tekstiilidest. Kangas on trükitud käsitööna valmistatud trükipakkudega. Öne Uus on põhjalikult uurinud reservtrüki ajalugu ja koos trükipakumeistri ja kunstniku Pavel Varuniniga on neil õnnestunud ellu äratada iidne kangavärvimise tehnika, mis oli Eestis juba üle saja aasta hääbunud. Peipsimaa

külastuskeskuses viiakse läbi kõigile huvilistele avatud kangatrüki ja trükipaku valmistamise õpitubasid ning näitusesaalides on võimalus uudistada reservtrükis traditsioonilisi rõivaid ja kangaid.

Näituse peakorraldaja oli UNESCO Austria rahvuslik komisjon. Eestist aitasid näituse valmimisele kaasa Peipsimaa külastuskeskus, Kultuuriministeerium, Eesti saatkond Prantsusmaal ja UNESCO ERK.

Indigonäitus. Foto: Rea Rannu-Ideon

Maailmapärandi konventsiooni osalisriikide üldkogu

27.–28. novembril peetud maailmapärandi konventsiooni osalisriikide üldkogul valiti 21-liikmelise maailmapärandi komitee koosseisu üheksa uut riiki. Maailmapärandi fondi liikmemaksuks kinnitati tavapärase 1% riigi osamaksust UNESCO korrallisse eelarvesse (Eesti 2020. a osamakse on 1309 USD). Olulisemate teemade seas oli maailmapärandi fondi keeruline seis, mille lahendusena nähakse liikmemaksu vabatahtlikku kahekordistamist ja seda, et rikkad riigid kannaksid vabatahtlikult oma kandetaotluste hindamise kulud. Arutati maailmapärandi strateegilise tegevuskava 2012–2022 täitmise seisu ning võeti vastu otsus

koostada ennekõike komiteele ja teistele liikmesriikidele suunatud käitumiskoodeks. Komitee politiseeritus on viinud selleni, et kahe eelmise aasta jooksul vastu võetud komitee otsused erinesid nõuandvate organisatsioonide (ICOMOS, IUCN) arvamusest rohkem kui 80% juhtudel. Moodustati avatud töögrupp, mis koostab järgmiseks üldkoguks (2021) käitumiskoodeksi teksti. Eestist osales üldkogul Margit Siim UNESCO ERKist.

Viljandist sai UNESCO loovlinn

UNESCO kuulutas 30. oktoobril välja loovlinnade võrgustiku uued liikmed. 66 uue loovlinna seas on ka käsitöö- ja rahvakunstilinnade kategooriat esindav Viljandi. Loovlinna projekti koordineeriv Villem Varik Viljandimaa Loomemajanduskeskusest tõi järgmise aasta tegevustest välja linnameistri statuudi loomise, mis kutsub Viljandisse igal aastal kaks rahvusvaheliselt tunnustatud meistrit/kunstnikku ning rahvusvahelise Craftcampi, mis koondab Eesti meistreid ning pakub huvilistele käsitöömeistrite koolitusi.

Viljandi hansapäevad. Foto: Visit Viljandi

UNESCO loovlinnade võrgustik hõlmab seitset linnade kategooriat: kinolinnad, käsitöö- ja rahvakunstilinnad, disainilinnad, gastronoomilinnad, kirjanduslinnad, meediakunstilinnad, muusikalinnad. See tiitel aitab tähtsustada loovuse rolli linna sotsiaalses ja majanduslikus arengus, suurendab võimalusi rahvusvaheliseks koostööks ja kogemuste

vahetamiseks teiste loovlinnadega ning aitab oma tegemistele laiemat tähelepanu tõmmata.

2019.a novembri seisuga kuulub võrgustikku 246 linna. Lisaks Viljandile kuulub alates 2015. aastast UNESCO loovlinnade võrgustikku kirjanduslinn Tartu.

Kirjanduslinn Tartu esitas UNESCOle raporti

30. novembriks esitas Tartu UNESCOle raporti, mis annab ülevaate esimese nelja aasta tegevuste kohta võrgustikus. Raport koostati Eesti Kirjanduse Seltsi eestvedamisel koostöös linna kultuuriosakonna ja kirjanduslinna nõukojaga.

UNESCO programmi „Inimene ja biosfäär“ saared valmistuvad uueks dekaadiks

2020. aastal tähistab Lääne-Eesti saarte biosfääriala oma 30. sünnipäeva. Kolme kümnendit iseloomustavad erinevad biosfääriala juhtimismudelid. Teisest kümnendist alates on programm olnud Keskkonnaameti haldusalas ja 2014. aastal valmis Lääne-Eesti saarte biosfääriala säästva arengu programm, kus seati arengusuuniseid aastani 2020. Nüüd on aeg astuda uude kümnendisse. Keskkonnaalased globaalsed väljakutsed maailmas nõuavad meilt konkreetsemaid tegevusi oma elukeskkonna säilitamiseks.

Uue arengudokumendi üheks oluliseks sisendiks on kohalike kogukondade huvide- ja ootustega arvestamine. Tähtis on kogukondade kaasamine arengute planeerimise protsessi. Just selle eesmärgiga toimusid kaasamiskoosolekud kõigis biosfäärialale jäävas viies vallas – Vormsi-, Hiiumaa-, Saaremaa-, Ruhnu- ja Muhu vallas.

Koosolekutel anti hinnang senisele tööle, toodi välja oma saare probleemid ja kitsaskohad. Arutleti, milline roll võiks olla UNESCO programmil kogukonna probleemide

lahendamisel ja kas kogukonna liikmed on valmis panustama tegevustesse, mis sobituvad kestliku arengu eesmärkide ja biosfääri programmi põhimõtetega.

Kaasamiskoosolekuid korraldasid Eesti MAB programmi eestvedajad ja eksperdid Toomas Kokovkin ja Lia Rosenberg, arutelu modereeris Toomas Kokovkin.

MAB strateegia kohtumine Hiiumaal. Foto: Lia Ronseberg

Vaimse kultuuripärandi komitee istung Bogotás

9.–14. detsembrini peeti Colombias Bogotás UNESCO vaimse kultuuripärandi komitee istung. Arutati vaimse kultuuripärandi kaitset konflikt- ja katastroofiolukordades, teadlikkust vaimsest pärandist aina enam linnastuvas keskkonnas, vabaühenduste rolli konventsiooni rakendamises ning perioodilise aruandluse süsteemi uuendusi (Euroopa riikide aruandluse tähtaeg on 15.12.2021). Vaimse kultuuripärandi nimekirjad said taas täiendust: heade kaitsemeetmete register pikenes kahe uue kande võrra, viis kultuurinähtust kanti kiireloomulist kaitset vajava pärandi nimekirja ning 35 esindusnimekirja. Teiste seas kanti esindusnimekirja näiteks 14 Araabia riigi koostöös esitatud taotlus, mis käsitles

datlipalmiga seotud teadmisi ja oskusi, traditsiooniline Tai massaaž ja liri harfimäng.

Esmakordselt arvati üks kultuurinähtus esindusnimekirjast välja. 2010. aastal esindusnimekirja kantud Aalsti karneval Belgiast otsustati nimekirjast välja arvata seetõttu, et mõned pilkelises karnevalirongkäigus osalenud tegelased mõjusid rassistlikult ja juudi-vaenulikult ning UNESCOle laekus mitmeid sellekohaseid protestikirju. Vaimse kultuuripärandi määratluses sisaldub kogukondade, rühmade ja üksikisikute vastastikuse austuse nõue ja komitee leidis, et Aalsti karneval seda nõuet ei täida.

Eestist osales istungil TÜ kultuuriteaduste professor ja vaimse kultuuripärandi rakendusuringute UNESCO õppetooli hoidja Kristin Kuutma, kes tõi oma sõnavõtus välja vajaduse analüüsida nimekirjade mõju neisse kantud kultuurinähtustele. Seda saaks teha koostöös vabaühenduste ja UNESCO õppetoolidega. Komitee järgmine istung peetakse 30.11–05.12.2020 Jamaical Kingstonis.

Datlite kogumine Palestiinas. Foto: Culture and Arts Association, Palestine

Vaimse kultuuripärandi konverents Soomes

31. oktoobrist 2. novembrini toimus Espoos Hanaholmeni kultuurikeskuses rahvusvaheline vaimse kultuuripärandi konverents „Elav pärand Põhjamaades – kogukondade roll ja võimalused kestliku ühiskonna kujundamisel.“

Vaimse pärandi konverents Soomes. Foto: Margit Siim

Konverentsi keskmes olid vaimse pärandi seosed ühiskonna sotsiaalse sidususe, kestliku arengu ning kultuurilise mitmekesisusega. Ettekannetes, töötubades ja vestlusingides arutati vaimse pärandi kaitsega seotud küsimusi. Tutvustati ja analüüsiti riikide seniseid kogemusi ning visioone elava pärandi hoidmiseks ja arendamiseks erinevates valdkondades, nagu esituskunstid, käsitöö, suuline pärand, looduse ja sotsiaalse sidususega seotud tegevused. Erilist tähelepanu pöörati kogukondade ja vabaühenduste rollile ning kestlikule arengule lähtuvalt nii UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioonist kui ka Faro konventsioonist.

Põhjamaade esindajad tutvustasid praktilist ja lihtsa ülesehitusega registrit (<https://www.nordicsafeguardingpractices.org/>), kuhu koondatakse näiteid vaimse pärandi tulemuslikest kaitsemeetmetest. Lisaks Põhjamaadele oodatakse sinna näiteid ka Balti riikidest.

Konverentsil osalesid vaimse pärandi valdkonna eksperdid, praktikud, kogukondade ja vabaühenduste esindajad Põhjamaadest ja Balti riikidest. Eestist osales kogukondade arutelupaneelis Mare Mätas Kihnust ning looduse ja elava pärandi töötoas tegi ettekande Helgi Põllo Hiiumaalt. Lisaks esindasid Eestit konverentsil Leelo Viita ja Epp Tamm Rahvakultuuri Keskusest, Liis Burk Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidust, Margit Siim UNESCO ERKist ja Toomas Kokovkin sihtasutusest Hiiumaa Muuseumid.

Vaimse kultuuripärandi rakendusuuringute UNESCO õppetooli uudised

4. novembril peeti UNESCO-teemaline ümarlaud SIEFi (International Society of Ethnology and Folklore) juhatuse koosolekul Marseille's. Ümarlaua korraldasid TÜ UNESCO õppetooli hoidja Kristin Kuutma ja Anita Vaivade, Läti Kultuuriakadeemia UNESCO õppetooli hoidja. Kõne all oli teadusliku analüüsi roll rahvusvahelises kultuuripoliitikas.

Margit Sutrop, Aet Maatee, Marju Lauristin ja Kristin Kuutma teemaõhtu aruteluringis.

31. oktoobril peeti Tartu Ülikoolis teemaõhtu „Kas laulupidu kõlab ka 100 aasta pärast eesti keeles?“. Kavas olid ettekanded, paneeldiskussioon ja koorikontsert. Ettekande pidas UNESCO õppetooli hoidja professor Kristin Kuutma. Laulupidude näite varal käsitleti kultuuripärandi ja identiteedi seoseid, suhtumist kultuuripärandiks peetud nähtustesse ning nende muutumist ajas. Õhtu lõpetas Tartu Akadeemilise Meeskoori kontsert. Teemaõhtu sai teoks UNESCO õppetooli, laulu- ja tantsupeo juubeliaasta ning „Rahvusülikool 100“ koostöös.

19.–20. oktoobril külastas Setomaad festivalikorraldajate delegatsioon Jaapanist. Olümpia-aasta raames peetakse Tokyos 2020. aastal vaimse kultuuripärandi festival, kuhu soovitakse kutsuda esinema seto leelokoori. Kahe päeva jooksul kohtusid jaapanlased leelokooridega Obinitsas ja Värskas. Nende käigu Setomaale korraldas UNESCO õppetool.

Vaimse kultuuripärandi ja hariduse alane kohtumine Viinis

26.-29. oktoobril toimus Viinis UNESCO ühendkoolide ja Euroopa Liidu pilootprojekti kohtumine, kus võtsid osa õpilased ja õpetajad kümnest Euroopa riigist. Üheskoos arutati selle üle, mis on vaimne kultuuripärand, kuidas on võimalik seda säilitada ning õppetöösse lõimida. Kohtumise lõpuks pidid koolid tutvustama oma pilootprojekti kava, mida kodukoolis 2020. aasta jaanuariks ellu viiakse.

Eestit esindasid kohtumisel Ülenurme Gümnasiumi õpetaja Kristi Kaldmäe ja õpilane Kaspar Medvetski ning nende projekti teemaks on kama ehk kamajahu. Eesti õpetaja ja õpilase osalemist kohtumisel toetas Haridus- ja Teadusministeerium MTÜle Mondo eraldatud UNESCO ühendkoolide võrgustiku rahastuse kaudu.

Kohtumisel osalejad. Foto: UNESCO

Filosoofiapäeva tähistamine Tartus

22. novembril tähistasime Tartus koos Tartu Ülikooli filosoofiaosakonna ja UNESCO ühendkoolide õpilaste ja õpetajatega maailma filosoofiapäeva. Sel aastal töime filosoofiapäeval Eesti õpilasteni kübekese Aafrikaga seotud diskussioonist, arutasime stereotüüpide ja kuvandite üle ning

mõtisklesime maailmakorralduse ja eri piirkondade võimusuhte teemadel.

Filosoofiapäev algas temaatilise aruteluga, kus esinesid Karin Veski ja Hasso Krull, vestlust juhtis Mats Volberg. Päeva teises osas viis Leo Luks ellu töötoa õpetajatele ja tutvustas võimalusi gümnaasiumi filosoofiakursuse ülesehitamiseks uurimusliku kirjutamiskursusena. Õpilastega tegid mängulisemaid tegevusi Efektivse Altruismi liikumise esindaja Ville Sock, kes rääkis õpilastele liikumise põhimõtetest, ja UNESCO ERKi vabatahtlik Laura Toomlaid, kes jagas muljeid ja kogemusi eSwatini UNESCO komisjonis töötamisest ja Mbabanes elamisest. Laura viibis eSwatini kümme nädalat UNESCO Eesti ja eSwatini rahvuslike komisjonide koostöö raames.

Filosoofiapäeva töötuba. Foto: Madli Kumpas

Filosoofiapäev on UNESCO poolt ellu kutsutud teemapäev, mida tähistatakse igal aastal novembri kolmandal neljapäeval. Filosoofiapäeva eesmärk on väärtustada filosoofia pärandit, arendada ja ülal hoida kriitilise mõtlemise, analüüsi- ja argumenteerimisoskusi. Esimest korda toimusid üleilmsed filosoofiapäeva pidustused 2002. aastal.

Õpilaste teaduskonverents Peterburis

29. novembril toimus UNESCO Läänemere Projektiga seotult Peterburi 179. Lütseumis

õpilaste teaduskonverents, mis keskendus keskkonnahariduse ja kehtliku arengu alaste projektide rakendamisele koolides. Konverentsil esinesid õpetajad ja õpilased, teadlased, UNESCO Läänemere Projekti rahvusvaheline koordinaator Aira Unden-Selander, Eesti UNESCO ühendkoolide koordinaator Viktoria Rudenko jt.

Õpilaste arutelu konverentsil. Foto: Viktoria Rudenko

Konverentsil osalesid koolid Eestist ja Venemaalt, kokku oli õpilasi ja õpetajaid umbes 50. Eestist osalesid konverentsil Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium, Narva Soldino Gümnaasium ja Viimsi Gümnaasium. Eesti õpetajate ja õpilaste osalemist toetas Haridus- ja Teadusministeerium MTÜle Mondo eraldatud UNESCO ühendkoolide võrgustiku rahastuse kaudu.

ÜRO matke Gdanskis

25.-27. oktoobril osalesid Eesti noored Vladislav Virtonen ja Konstantin Dolski koos Tallinna Humanitaargümnaasiumi õpetaja Maarja Lainevooga Gdanskis rahvusvahelisel ÜRO matkel. Matkel toimus töö mitmes komitees ja plenaaristungil ning toimusid vaba aja üritused. Eesti noored tulid Poolast tagasi positiivsete muljetega ning said sealt nii ideid, mida Eesti ÜRO matkel proovida, kui ka õppetunde, mida püüda vältida. Eesti õpilaste ja õpetaja osalemist toetas Haridus- ja Teadusministeerium MTÜle Mondo eraldatud UNESCO ühendkoolide võrgustiku rahastuse kaudu.

Läänemere Projekti koordinaatorite kohtumine Rootsis ja veebiviktoriin

Läänemere Projekti (BSP) riiklikud koordinaatorid üheksast riigist kohtusid Stockholmis, et arutada võrgustiku tegevuste üldküsimumi ja uusi arengusuundi. Eestist osales kohtumisel Läänemere Projekti Eesti koordinaator Gedy Matisen.

Kohtumisel arutati maailmakodanikuhariduse haarde üle ning leiti, et BSP tegevused loodusvaatluste programmide all tuleks ümber nimetada kodanikuteaduse või harrastusteaduse programmideks. Rahvusvaheliste programmide arendustöö eestvedajaks on Tartu Loodusmaja, kes aprillis toimuvaks järgmiseks koosolekuks oma visiooni esitab. Arendustööd juba käivad ja KIK projekti toetusega luuakse eElurikkuse lehel UNESCO ühendkoolide õpilaste jaoks harrastusteaduse plokk ja andmebaas.

Palju räägiti ka eTwinningu kasutamisest koolide omavahelises suhtlemises ning võrgutsikutöö edendamiseks. Soome koordinaatorid püüavad luua korralisi veebiseminare õpetajatele mitmesuguste teemade uurimiseks ja tundide ettevalmistamiseks.

BSP koordinaatorite kohtumine Stockholmis.

Soome on projekti eesistuva riigina loonud uue BSP blogi – <https://unesco-bsp.blogspot.com/>, mida soovitakse kodulehe (<http://www.b-s-p.org/home/>) asemel edasi kasutada. Arutelud

veel käivad, kuidas blogi haldama hakatakse ning mis saab edasi BSP kodulehest.

20. detsembrini saavad kõik Eesti koolid osaleda Läänemere veebiviktoriinis: <http://bsp.teec.ee/uudised/laanemere-veebiviktoriin-2019/>

ÜRO matke seminar Tallinna Botaanikaaias

6. detsembril toimus Tallinna Botaanikaaias 2020. aasta Eesti ÜRO matke esimene ettevalmistav seminar, mis keskendus vastutustundliku tarbimise teemaikale. Seminaripäeval osalesid ÜRO matke ja kestliku arengu huvilised õpilased ja õpetajad ning temaatiliselt aitas seminar valmistuda matkel ÜRO Keskkonnaprogrammi töös osalemiseks. Ettekannete, paneelarutelude ja töötubade käigus arutati õiglase kaubanduse, vastutustundliku tootmise ja tarbimise, jäätmeäitluse ja taaskasutusega seotud teemadel.

Seminaril esinesid Kristi Klaas Keskkonnaministeeriumist, Peep Mardiste Eesti Rohelisest Liikumisest, Kristina Mänd MTÜst Mondo, Ann Runnel tarkvarafirmast Reverse Resources ja Rain Pesti Ragn-Sellsist. Töötube viisid ellu Gedy Matisen, Viktoria Rudenko, Mari Jõgiste, Liisa Salekešina ja Maryliis Teinfeldt. Aukülalistena osalesid koolid, kes korraldasid teavitustööd oma kohalikes poodides õiglase kaubanduse nädala raames.

ÜRO matke seminar botaanikaaias.

Noored jagasid Tamsalus muljeid ÜRO põlisrahvaste foorumist ja eSwatinist

Britte Koppel, kes käis UNESCO ERKi toel kevadel ÜRO põlisrahvaste foorumil, külastas novembris Tamsalu Gümnaasiumi, et jagada New Yorgist saadud kogemusi koolinoortega. Britte rääkis Tamsalus ÜROst, muljetas põlisrahvaste foorumist ning tegi väikese juurateemalise ettekande inimõigustest. Laura Toomlaid, kes osales vabatahtliku programmi raames eSwatini rahvusliku komisjoni töös, jagas Tamsalu Gümnaasiumis detsembris muljeid vabatahtliku perioodist ning eSwatinist. Tamsalu Gümnaasiumisse kutsus Britte ja Laura esinema õpetaja Anne Kraubner.

Vabatahtlik Laura tagasi Eestis

Oktoobri lõpus jõudis tagasi Eestisse noor vabatahtlik Laura Toomlaid, kes töötas kaks kuud eSwatini UNESCO rahvuslikus komisjonis kohaliku haridusprogrammide ja ühendkoolide koordinaatori Nicky Nelisiwe Ndwandwe juhendamisel. Laura muljed eSwatinist olid väga positiivsed ning vabatahtliku periood oli Eesti noorele motiveeriv, innustav ja silmi avav.

Vabatahtliku perioodi peamine fookus oli UNESCO ühendkoolide võrgustikul. Laura aitas korraldada ja ellu viia eSwatini UNESCO ühendkoolide õpetajatele mõeldud koolituspäeva, mille eesmärk oli tutvustada ÜRO kestliku arengu eesmärke, maailmakodanikuhariduse ja kestlikku arengut toetava hariduse põhimõtteid ja projekte, UNESCO ühendkoolide võrgustiku olemust ning selle eesmärke.

Vabatahtliku perioodi ajal loodi suhteid Eesti ja eSwatini UNESCO ühendkoolide vahel. Laura külastas kümnet eSwatini UNESCO ühendkooli eesmärgiga tutvuda koolides elluviidavate kestlikku arengut edendavate tegevustega ja tutvustada sõpruskoolide võimalust Eesti ja eSwatini koolide vahel. Eestist osalevad koolide koostöös Vanalinna

Hariduskollegium, Rapla Vesiroosi Kool, Tallinna 32. Keskkool, Tamsalu Gümnaasium ja Tallinna Humanitaargümnaasium.

Lisaks viis Laura läbi jätkukoolituse külalstatud UNESCO ühendkoolide õpetajatele. Töötuba oli üles ehitatud grupitöö ülesannetel, mille kaudu õpetajad omandasid praktilisi oskusi edendamaks koolides kestlikku arengut toetavat haridust ja maailmakodanikuharidust. Kümnest külalstatud eSwatini UNESCO ühendkoolist alustasid viis kooli suhteid Eesti koolidega.

Umhlanga tseremoonia eSwatinis. Foto: Laura Toomlaid

Vabatahtliku programmi jätkutegevustena teeb Laura Eestis koolikülastusi, et jagada muljeid ja kogemusi eSwatinist, koostab fotonäituse ja kirjutab artikli 2020. aasta Horisondi esimesse numbrisse.

Eesti noore viibimist ja osalemist eSwatini rahvusliku komisjoni töös toetas ja rahastas UNESCO ERK. Kahe rahvusvahelise komisjoni koostöö on olnud mõlemale poolele arendav ja tulemuslik ning loodame koostööd järgmisel aastal jätkata.

GENE maailmahariduse ümarlaud Maltal

17.–19. oktoobril toimus Maltal GENE maailmahariduse 41. ümarlaud. Ümarlauru plenaarsessioonide ja töötubade käigus tutvustati viimase aja trende ja olulisemaid teemasid maailmahariduse valdkonnas, arutati edulugude ja viltuvedamiste üle, otsiti lahendusi

väljakutsetele ja murekohtadele. Samuti tutvustati ja jagati muljeid ja arvamusi GENE sekretariaadi, Eesti võõrustajate ja rahvusvahelise töörühma perspektiividelt Eestis korraldatud GENE maailmahariduse uuringu protsessi teemadel. Uuringu avalikustamine Eestis on plaanis veebruari alguses.

GENE uuringu protsessi tutvustamine Maltal. Foto: Madli Kumpas

Eestist osalesid ümarlaual Kairi Pirk-Vatunen ja Liisa Schaffrik Välisministeeriumist, Kaisa Musting Haridus- ja Teadusministeeriumist ning Madli Kumpas UNESCO ERKist.

Rahvusvaheline maalilaager Maltal

UNESCO Malta rahvuslik komisjon korraldas 24. oktoobrist 5. novembrini Maltal Gozo saarel rahvusvahelise maalilaagri, kuhu valiti osalejad avaliku konkursiga. Eestist osutus valituks kunstnik Anna Sui.

Laagris kohtusid kunstnikud 21 riigist. Maltal viibitud aja jooksul tuli igal kunstnikul maalida kolm maali teemal „Rahu värvid“ õli- või akrüülmaali tehnikas. Töödest pandi kokku näitus, mida esitleti esmalt Maltal, ja sealt liigub see edasi veel mitmesse riiki. Anna Sui sõnul oli programm sisutihe ja hästi korraldatud. Lisaks loometööle korraldati ühisüritusi, et tutvustada Gozo maailist loodust ja vaatamisväärsusi ning teha koostööd rahvusvahelise meeskonnana, kuid jäeti võimalusi ka iseseisvateks matkadeks ja vaatlusteks. Korraldajate hinnangul on maalilaagri traditsioon osutunud edukaks ja

lähiaastatel on plaanis laiendada kunstitaagrit Aafrikasse, Ameerikasse ja mujalegi. Anna Sui osalemist maalilaagris toetasid UNESCO ERK ja Saaremaa vallavalitsus.

Anna Sui maalimas Malta maalilaagris.

Haridusalase rakkerühma kohtumine ja foorum Dubais

8.–11. detsembril toimus Araabia Ühendemiraatides rahvusvahelise UNESCO õpetajate ja haridus 2030 rakkerühma kohtumine ja poliitikafoorum. Eestist osales kohtumisel Haridus- ja Teadusministeeriumi hariduskorralduse osakonna juhtivekspert Vilja Saluveer.

Lingvisti nominatsioon IKT ja hariduse auhinnale

Eesti esitas Lingvisti keeleõppe programmi UNESCO ja kuningas Hamad Bin Isa Al-Khalifa auhinnale. 2019. aasta auhinna voor on temaatiliselt pühendatud tehisintellekti kasutamisele hariduse, õpetamise ja õppimise innovatsiooniks. Auhinnaga soovitakse esile tõsta haridusvaldkonnaga seotud ettevõtmisi, mis toetavad tehisintellekti, tehisintellektiga seotud lahenduste kasutamist või neuroteaduse rakendamist tehisintellekti arendamiseks, et parandada õpitulemusi ja õppemetodoloogiasid, suurendada õpetajate võimekust ning täiendada hariduse andmist, selle korraldust ja teenuseid. Auhinna rahvusvaheline žürii koguneb detsembris ja võitjad kuulutatakse välja märtsis 2020. Välja antakse kaks auhinda 25 000 USD väärtuses, auhinda rahastab Bahreini kuningriik.

16.–19.02.2020

Euroopa UNESCO rahvuslike komisjonide kohtumine Portugalis

23.03–03.04.2020

UNESCO täitevkoogu 209. istung Pariisis

23–26.04.2020

Rahvusvaheline Eesti ÜRO matke Orissaare Gümnaasiumis

25.–29.05.2020

UNESCO rahvuslike komisjonide interregionaalne kohtumine Luganos

KALENDER

20.01.2020

ÜRO matke ettevalmistav seminar Tallinna Ülikoolis

30.01.2020

Piirkondlik ÜRO mini-matke Valga Gümnaasiumis

04.02.2020

GENE Eesti maailmahariduse uuringu tulemuste avalikustamine

07.02.2020

Piirkondlik ÜRO mini-matke Tamsalu Gümnaasiumis

11.–14.02.2020

Kultuurilise mitmekesisuse komitee 13. istung Pariisis

13.02.2020

Piirkondlik ÜRO mini-matke Tallinna Humanitaargümnaasiumis